

Llenguatges Audiovisuals i Expressió Artística

Codi: 102031

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	1
2500798 Educació Primària	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Joanna Genevieve Empain

Correu electrònic: joannagenevieve.empain@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Debora Martinez Sanchez

Prerequisits

Per a cursar aquesta assignatura es recomana tenir aprovades les assignatures obligatòries:

- "Educació musical i visual". EP2
- "Educació musical, visual i aprenentatge". EP3
- "Educació de les arts visuals I". EI3
- "Educació de les arts visuals II". EI3

Aquesta assignatura forma part de la menció d'*Educació Performativa de les Arts*

Objectius

Contextualització

En el món-imatge en el que vivim, és necessari conèixer tots aquells llenguatges i eines que construeixen gran part de la cultura visual que ens envolta, amb l'objectiu de despertar l'esperit crític davant aquest allau d'imatges, per aprendre estratègies per poder utilitzar els diferents llenguatges que les formen. En aquesta assignatura estudiarem les possibilitats expressives dels diferents llenguatges audiovisuals (fotografia, vídeo, infografia i animació, etc.), creant propostes artístiques personals o en grup, que oferiran als i les estudiants a utilitzar-ne les seves possibilitats dins l'aula d'educació infantil i primària. També s'oferiran recursos per

l'ensenyament i coneixement de les arts visuals i plàstiques a educació infantil i primària en l'àmbit dels llenguatges audiovisuals.

Objectius

- Aprofundiment en els coneixements i fonaments de l'art, de l'expressió plàstica i dels llenguatges audiovisuals.
- Ús del llenguatge plàstic i dels llenguatges audiovisuals per l'expressió personal i col·lectiva i la comprensió de les cultures (percepció, interpretació, creació, expressió i producció).
- Coneixement i desenvolupament del currículum d'expressió visual i plàstica per l'educació infantil i primària a través de projectes (cicles 0-6 i 6-12).
- Interconnexió del llenguatge plàstic i dels llenguatges audiovisuals amb altres llenguatges i capacitats dels nens en l'etapa 0-12 anys.
- Adquisició de criteris per l'avaluació i la comprensió de les arts i dels llenguatges audiovisuals en la seva aplicació didàctica en l'etapa d'educació infantil i primària.
- Consciència del paper de l'educació en la no transmissió d'estereotips de gènere i en la transformació social

Competències

Educació Infantil

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats) per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Educació Primària

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar com a orientador de pares i mares amb relació a l'educació familiar en el període 0-6.
2. Adquirir criteris i recursos per assessorar i intervenir en l'etapa d'educació primària.
3. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
4. Capacitat d'organització del treball personal i el conjunt per dur a terme les tasques requerides des de l'assignatura.
5. Conèixer les tècniques digitals adequades per a la pràctica artística.
6. Conèixer les tècniques digitals adequades per la pràctica artística.
7. Conèixer més profundament els procediments i tècniques adequats per a la pràctica artística.

8. Estar obert als indicis de canvi estètics, socials i culturals que possibilitin eludir els estereotips estètics o didàctics.
9. Expressar argumentacions crítiques i objectives respecte les funcions i tasques que realitzen les institucions socials.
10. Mostrar capacitats creatives i reflexives en l'execució de projectes artístics.
11. Mostrar-se competent en la comprensió i divulgació de les diferents manifestacions artístiques en diferents formats comunicatius i multiculturals.
12. Mostrar-se competent en la comprensió i la divulgació de les diferents manifestacions artístiques en diferents formats comunicatius i multiculturals.

Continguts

BLOC I. Dimensió cultural: llenguatges artístics i cultura (audio)visual

- Contextualització dels mitjans audiovisuals.
- Els mitjans audiovisuals com a llenguatge artístic.
- Anàlisi d'obres artístiques realitzades en diferents llenguatges audiovisuals.
- Coneixement de les aportacions de les dones a la cultura audiovisual.

BLOC II. Dimensió productiva: experimentar amb llenguatges (audio)visuals

- Producció de projectes artístics des de la imatge estàtica: fotografia i infografia.
- Producció de projectes artístics des de la imatge en moviment: vídeo i animació.

BLOC III. Dimensió performativa: art contemporani i intervenció educativa

- Aplicacions del llenguatge audiovisual a l'àmbit d'educació infantil.
- Recursos per treballar els llenguatges audiovisuals a l'escola: Departaments Educatius de Museus, Centres Culturals, Escoles d'art, Associacions, etc.
- Projectes interdisciplinaris

Metodologia

Activitats d'ensenyament i aprenentatge

- Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari.
- Realització d'una activitat cultural o sortida obligatòria (Museus, exposicions d'art, conferències, audiovisuals, etc.) amb un cost no superior a 5€ (transport no inclòs) i a les hores que pertoquen a l'assignatura. Al principi de l'assignatura, s'especificarà el dia i el lloc de l'activitat cultural. En cas que els i les estudiants no puguin assistir-hi, caldrà que ens avisin prèviament i hauran de fer l'activitat pel seu compte.
- Lectura i reflexions de textos i documents audiovisuals relacionats amb la matèria.
- Tasques relacionades amb el procés de creació artística i audiovisual (anàlisi dels processos i resultats) i amb la intervenció educativa a l'aula.
- La metodologia adoptada requereix pel seu bon desenvolupament que l'estudiant porti a l'aula materials especialitzats per a la realització de les activitats artístiques (pinzells i pintures, entre d'altres). El professorat recomanarà el material més adient per a les activitats programades, que tindrà un cost sostenible i podrà ser compartit entre els estudiants. Es cercaran mecanismes per poder garantir que l'estudiant pugui tenir-lo al seu abast en el cas de que no es disposi dels recursos necessaris.
- Se seguiran les dinàmiques metodològiques de l'educació performativa de les arts
- Totes les sessions seràn presencials (revisar cronograma).
- La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

- Es destinarà aproximadament uns 15 minuts d'alguna classe per a respondre les enquestes d'avaluació de l'actuació docent i d'avaluació de l'assignatura o mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en grup	45	1,8	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Activitats tutoritzades i pràctiques creatives	30	1,2	4, 5, 6, 7, 8, 10
Tipus: Autònomes			
Disseny i creació en els àmbits audiovisual i educatiu	75	3	4, 7, 10, 11

Avaluació

Bloc I. Dimensió cultural: narrativa visual (30%) (activitat grupal)

- Exercici 1: Retrat col·lectiu. Data de lliurament: 3a setmana de classe.
- Exercici 2: Retrat individual a partir de l'anàlisi i la reflexió dels treballs d'autores i autores revisats a classe. Data de lliurament: 4a setmana de classe. Lliurament presencial a classe.
- Exercici 3: Autorretrat. Data de lliurament: 5a setmana. Lliurament presencial a classe.

Bloc II. Dimensió productiva: Anàlisi d'una pràctica o obra artística d'art contemporani i reflexió sobre el seu interès pedagògic. (25%) Data de lliurament: darrera setmana de classe. (activitat individual)

Bloc III. Dimensió performativa: disseny, creació i realització d'una peça artística audiovisual amb fins educatius (fotografia, vídeo, instal·lació, videoperformance, etc.). (45%) Data de lliurament: última setmana a classe. (activitat individual)

Avaluació única

Bloc I. Dimensió cultural: Narrativa visual (30%)

Bloc II. Dimensió productiva: Anàlisi d'una pràctica o obra artística d'art contemporani i reflexió sobre el seu interès pedagògic. (25%)

Bloc III. Dimensió performativa: disseny, creació i realització d'una peça artística audiovisual amb fins educatius (fotografia, vídeo, instal·lació, vídeo-performance, etc.). (45%)

Lliurament últim dia de classe.

Avaluació continua i avaluació única:

Els estudiants que hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no aconseguit, els donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, fent un treball autònom addicional o refent

alguna de les activitats lliurades o realitzades. Cal estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant. Entrega divendres 9 de febrer 2024.

Els resultats de cadascuna de les avaluacions es tornaran a l'alumnat en el termini màxim de 21 dies després del seu lliurament, oferint una data de revisió dins dels 10 dies següents a la publicació. La còpia o plagiat total o parcial d'una de les activitats d'avaluació serà motiu directe per suspendre el treball, sense opció de recuperació.

Un dels criteris necessaris per superar aquesta assignatura consistirà a demostrar, al llarg del curs, que l'estudiant té desenvolupades unes competències personals i socials imprescindibles per ser mestra/mestre: participació activa a les classes, responsabilitat i rigor a la feina autònoma, no jutjar, argumentar, ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.), pensament crític i conductes que afavoreixin un entorn amable i positiu, democràtic i on es respectin les diferències. El professorat de l'assignatura anirà observant, documentant les sessions i anotant evidències en relació amb aquestes habilitats personals i socials dels estudiants; i s'aniran avaluant al llarg de l'assignatura.

Cal també que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o llengües vehiculars que constin a la guia docent. L'avaluació també es fixarà en les competències per al treball cooperatiu i en equip i serà sensible al gènere.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc I. Dimensió cultural: Narratives visuals (activitat de grup)	30%	0	0	4, 5, 6, 7, 8, 10, 12
Bloc II. Dimensió productiva: Anàlisi d'una pràctica o obra artística d'art contemporani i reflexió sobre el seu interès pedagògic. (activitat individual)	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12
Bloc III. Dimensió performativa: disseny, creació i realització d'una peça artística audiovisual amb finalitats educatives. (activitat individual)	45%	0	0	3, 4, 8, 10, 11, 12

Bibliografia

AAVV. (2005). *Fotografia: paisatges de la contemporaneïtat*. Barcelona: ESDI.

Baigorri, L. (1995). *El vídeo y las vanguardias históricas*. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona.

Barthes, R. (2005). *La cámara lúcida. Notas sobre la fotografía*. Buenos Aires: Paidós.

Benjamin, W. (1983). *L'obra d'art en l'era de la seva reproductibilitat tècnica*. Barcelona: Edicions 62.

Campany, D. (2007). *Art and photography*. New York: Phaidon.

Ellsworth, E. (2005). *Posiciones en la enseñanza*. Madrid: Akal.

Fontcuberta, J. (2010). *La cámara de pandora: la fotografi@ después de la fotografía*. Barcelona: Ed. Gustavo Gili.

Freedman, F. (2006). *Enseñar la cultura visual*. Barcelona: Octaedro.

Hernández, F. (2007). *Espigador@s de la cultura visual. Otra narrativa para la educación de las artes visuales*. Barcelona: Octaedro.

Mäkiranta, M. (2012). Photography as family ritual: visual narratives in a finnish family photo album. *Visual culture & Gender*, 7, 39-48.

Acaso, M.; Ellsworth, E. i Padró, C. (2011). *El aprendizaje de lo inesperado*. Madrid: Catarata

Paris, G. (2015). Els meus desitjos. La fotografia contemporània com a mitjà expressiu en la formació de professorat. *Temps d'educació*, 48, 215-232.

Patmore, C. (2004). *Curso completo de animación : los principios, práctica y técnicas de un animación exitosa*. Barcelona: Acanto

Proujansky, A. (2018). *Go photo! An activity book for kids*. New York: Aperture.

Selby, A. (2009). *Animación : nuevos proyectos y procesos creativos*. Barcelona: Parramón.

Sontag, S. (1996). *Sobre la fotografía*. Barcelona: Edhasa.

Spence, J. (2005). *Más allá de la imagen perfecta. Fotografía, subjetividad, antagonismo*. Museu D'art Contemporani de Barcelona.

Steyerl, H. (2014). *Los condenados de la pantalla*. Buenos Aires: Caja Negra.

Zafra, R. (2014). Arte, feminismo y tecnología. Reflexiones sobre formas creativas y formas de domesticación. *Quaderns de Psicologia*, 16(1), 97-109.

Recursos en línia:

A BAO A QU: <http://www.abaoaqu.org/>

Agora (Tecnologies de la Comunicació i Orientació): www.uhu.es/agora

Cinescola (cinema i educació): <http://cinescola.info/category/lilibres/>

Drac Màgic (divulgació de la cultura audiovisual): <https://www.dracmagic.cat/>

Encyclopédie des Nouveaux Médias: www.newmedia-art.org

A Home In Progress Film (animació experimental i pedagogia): <http://ahomeinprogressfilm.com/>

Programari

No s'utilitza programari específic en aquesta assignatura.